

Seat No. : _____

XZ-114

B. Ed. Sem.-II

April-2013

A-510 – Career Guidance and Counselling

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા જ (પાંચેય) પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.

(2) જમણી બાજુએ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (અ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે **750** શબ્દોમાં જવાબ આપો : **10**
- (1) માર્ગદર્શનની સંકલ્પના અને મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો.
- (2) કારકિર્દી માર્ગદર્શનનો અર્થ અને મહત્ત્વ જણાવી કારકિર્દી માર્ગદર્શનમાં શિક્ષણની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **125** શબ્દોમાં આપો : **4**
- (1) શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શનનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
- (2) ‘આજના યુગમાં માર્ગદર્શન અનિવાર્ય છે.’ – સમજાવો.
- (3) વ્યક્તિગત માર્ગદર્શનની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.
2. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે **100** શબ્દોમાં આપો : **6**
- (1) સંગૃહિત માહિતીપત્રક એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (2) કારકિર્દી માહિતીના ઘટકોની ટૂંકમાં સમજ આપો.
- (3) માર્ગદર્શન કાર્યક્રમમાં શિક્ષકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આશરે **500** શબ્દોમાં આપો : **8**
- (1) અવલોકન એટલે શું ? માર્ગદર્શનમાં તે કઈ રીતે ઉપયોગી છે તે જણાવી અવલોકનના પ્રકારો સમજાવો.
- (2) મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીનો અર્થ અને મહત્ત્વ જણાવી મનોવૈજ્ઞાનિક કસોટીઓનું સંચાલન કરતા ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો જણાવો.

3. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 750 શબ્દોમાં આપો : 10
- (1) સલાહનો અર્થ જણાવી સલાહના સિદ્ધાંતો સમજાવો.
 - (2) દિશાસૂચક અભિગમના સોપાનો અને લાભાલાભ સ્પષ્ટ કરો.
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો ઉત્તર આશરે 125 શબ્દોમાં આપો : 4
- (1) મધ્યમમાર્ગીય અભિગમના લાભ અને ગેરલાભ જણાવો.
 - (2) સલાહના પ્રકાર જણાવી કોઈ એક પ્રકારની ટૂંકમાં સમજ આપો.
 - (3) સલાહના દિશાસૂચક અભિગમ અને બિનદિશાસૂચક અભિગમ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો.
4. (અ) નીચે આપેલ ત્રણ પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના આશરે 100 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 6
- (1) 'ઊદીશા' સંસ્થાની પ્રવૃત્તિઓ જણાવો.
 - (2) યુનિવર્સિટી કારકિર્દી માહિતી કેન્દ્ર અને સલાહબ્યુરોના કાર્યો જણાવો.
 - (3) પ્રતિભાશાળી બાળકોના લક્ષણો જણાવો.
- (બ) નીચે આપેલ બે પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો આશરે 500 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 8
- (1) ગુજરાત રાજ્ય શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શન સંસ્થાના કાર્યો વિગતે સમજાવો.
 - (2) ધીમું શીખનારા બાળકોના લક્ષણો જણાવી ધીમું શીખનારા બાળકો માટે શિક્ષક કેવા ઉપાય કરી શકે ?
5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો : 14
- (1) શૈક્ષણિક માર્ગદર્શનનો અર્થ જણાવો.
 - (2) વ્યાવસાયિક માર્ગદર્શનના મુખ્ય બે હેતુઓ જણાવો.
 - (3) કારકિર્દી માર્ગદર્શનના મુખ્ય બે લાભ જણાવો.
 - (4) સંગૃહિત માહિતીપત્રકની ભલામણ કયા શિક્ષણપંચે કરી હતી ?
 - (5) અવલોકનની કોઈપણ બે મર્યાદાઓ જણાવો.
 - (6) GATB નું પૂરું નામ જણાવો.
 - (7) બુદ્ધિઆંક માપવા માટેનું સૂત્ર જણાવો.
 - (8) બિનદિશાસૂચક અભિગમના પ્રણેતા કોણ હતા ?
 - (9) કયો અભિગમ 'અસીલકેન્દ્રી અભિગમ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
 - (10) મધ્યમમાર્ગી અભિગમના કોઈપણ બે લાભ જણાવો.
 - (11) સામાન્ય વિદ્યાર્થીઓનો બુદ્ધિઆંક જણાવો.
 - (12) 'ઊદીશા' શબ્દનો અર્થ જણાવો.
 - (13) પ્રતિભાશાળી બાળકોના મુખ્ય બે લક્ષણો જણાવો.
 - (14) સરકાર દ્વારા અષ્ટાવક યોજના કેવા બાળકો માટે ચાલે છે ?

Seat No. : _____

XZ-114

B. Ed. Sem.-II

April-2013

A-510 – Career Guidance and Counselling

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) **All** the (**five**) questions are compulsory. Options are internal.
(2) Figures at the right side indicate full marks of each question.

1. (a) Answer any **one** question from the following two questions. Answer should be in about **750** words. **10**
- (1) Clarify the concept of guidance and explain the importance of guidance.
- (2) Clarify the meaning and importance of Career Guidance and state the role of teacher in career guidance.
- (b) Answer any **one** question from the following three questions. Answer should be in about **125** words. **4**
- (1) Differentiate Educational Guidance and Vocational Guidance.
- (2) 'Guidance is essential in present era.' – Explain.
- (3) Clarify the concept of Personal Guidance.
2. (a) Answer any **two** from the following three questions Each answer should be in about **100** words : **6**
- (1) What is Cumulative Record Card (CRC) ? Clarify the importance of it.
- (2) Explain components of career information in short.
- (3) State the role of teacher in guidance programme.
- (b) Answer any **one** from the following two questions. Each answer should be in about **500** words : **8**
- (1) What is observation ? How is it useful in guidance ? Explain the types of observation.
- (2) State the meaning and importance of psychological test. Write the precautions while conducting psychological test.

3. (a) Answer any **one** question from the following two questions. Answer should be in about **750** words : **10**
- (1) Clarify the meaning of Counselling and explain the principles of counselling.
 - (2) State the steps of Directive Counselling and explain its merits and demerits.
- (b) Answer any **one** question from the following three questions. Answer should be in about **125** words : **4**
- (1) Explain the merits and demerits of intermediate approach in guidance.
 - (2) Name the types of counselling and explain any one in short.
 - (3) Differentiate directive approach and non-directive approach of counselling.
4. (a) Answer any **two** from the following three questions. Each answer should be in about **100** words. **6**
- (1) Explain the functions of UDISHA Club.
 - (2) Explain the functions of University Employment Information and Guidance Bureau.
 - (3) State the characteristics of 'gifted children'.
- (b) Answer any **one** from the following two questions. Each answer should be in about **500** words : **8**
- (1) State the functions of Gujarat Educational and Vocational Guidance Institute.
 - (2) State the characteristics of slow learners. What can you do as a teacher for slow learners ?
5. Answer the following questions in short : **14**
- (1) State the meaning of educational guidance.
 - (2) State the two important objectives of vocational guidance.
 - (3) State the two important merits of career guidance.
 - (4) Which Commission has given suggestions for Cumulative Record Card (CRC) ?
 - (5) State the two demerits of observation.
 - (6) Give the full form of GATB.
 - (7) What is the formula for measuring I.Q. ?
 - (8) Who is the founder of Non-Directive approach ?
 - (9) Which approach is known as student centred approach ?
 - (10) State the two important merits of eclectic approach.
 - (11) State the I.Q. of normal students.
 - (12) What is the meaning of the word 'UDISHA' ?
 - (13) State the two characteristics of gifted children.
 - (14) For which type of children has Ashtavakra Scheme been run by the Government ?